

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Paryż, 18. Marca. — Dzisiejszy Monitor donosi: wczoraj odbyła się z powodu przyjścia na świat cesarskiego księcia wielka recepcja, na której cesarz do członków konferencji między innymi powiedział, że poczytuje się za szczęśliwego, iż mu opatrzność dała syna właśnie w owej chwili, w której zanosi się na powszechną zgodę w Europie.

Telegraficzna wiadomość.

Bombay, 16. Lutego. — Ogłoszono tu wcielenie Auhdu do angielskich posiadłości. — Powstanie Santalów na nowo wybuchło. Na życie majora Nicholson wymierzono zamach.

Berlin, 19. Marca. — Najj. Pan raczył udzielić byłemu kantorowi Osterwald w Bretsch powszechną oznakę honorową, tudzież wyrobnikowi Lonsky w Berlinie medal na wstążce za ocalenie życia, a zamianować profesora Dra Hartstein dyrektorem wyższej szkoły agronomicznej w Popelsdorfie pod Bonn.

Staatsanzeiger z dnia dzisiejszego zamieścił najwyższe rozporządzenie z d. 12. Lutego r. b. względem nadania praw fiskalnych drodze zwirowej prowadzonej od granicy międzychodzkiej przez Międzyrzecz i Pszczewo do granicy powiatu babimostskiego ku Wolsztynowi; tudzież drodze zwirowej z Wschowy ku granicy powiatu babimostskiego ku Wolsztynowi.

Berlin, 18. Marca. — Na posiedzeniu wczorajszym (42.) izby deputowanych oznajmił prezes izby hr. Eulenburg, że prezes ministerstwa baron Mantuffel, jako deputowany izby otrzymał urlop na dni 14, w celu udania się do Paryża. — Następnie odczytano sprawozdanie komisji handlu i przemysłu względem projektu do prawa, tyczącego zniesienia wynagrodzenia taryf od miechów lub balów, w których znajduje się kawa sprowadzana. Wniosek komisji przyjęto bez rozpraw. Następnie przedłożył minister handlu projekt do prawa dotyczący zmiany i uzupełnienia niektórych przepisów ordynacji bankowej z 5. Października 1846 roku i projekt względem zmniejszenia kasowych biletów o piętnaście milionów talarów, tudzież wydania obligacji długu państwa na 16,598,000 tal. przynoszących procent. Potem odczytano sprawozdanie względem wniosku deputowanego Fleck, w celu zapobieżenia stratom pochodzącym

z zawierania układów czasowych giełdowych na zboże, olej i spirytus. Komisya wnosi: kr. rząd prosić o wydanie rozporządzenia przeciw zawieraniu układów czasowych na giełdach zbożowych, które uważać można za zakłady na ceny zboża, oleju i spirytusu, bez ograniczenia rzeczywistych dostarczeń tych przedmiotów handlowych, a więc o wzięcie na uwagę, czyli ku temu celowi niebyłoby rzeczą pożądaną ustanowić a) rewizyą postanowien względem postępowania meklerów i b) zaprowadzić skrócone postępowanie sądów w rozstrzygnięciu interesów dostarczania tych przedmiotów handlowych w naturze. Zgromadzenie przeszło do porządku dziennego nad tym wnioskiem.

— Pan naczelny prezes Fluttwel odda jutro sprawy połączone z posadą prezesa policji miasta Berlina panu nadradcy rejencyjnemu baronowi Zedlitz.

Wrocław, 15. Marca. — Ponieważ mnóstwo osób objętych konstrykcją ostatnią w Królestwie Polskiem schroniło się do Prus, przeto władze rosyjskie przesyłały rejencyom pruskim nadgranicznym spisy nazwisk, przeciw którym wydano listy gończe. W skutek tego odniesienia się władz rosyjskich wydali landraci szlasy w powiatach nadgranicznych pod d. 13. b. m. spisy nazwisk dezertersów polskich z gubernii radomskiej do magistratów i policji, aby 40 takich osób na przykład przedybania wydały komisarzy w tej mierze wyznaczonemu panu landratowi Tieschowitz w Beuthen w Górnym Szląsku, a ten schwytych dostarczy władzom rosyjskim do dalszego postępowania.

(H. N.)

Północny teatr wojny.

Z Hamburga pod d. 11. Marca donoszą do Times: Przednia straż floty puściła się dalej na morze Bałtyckie, i dotrze pewnie aż do zatoki Finskiej, jeżeli jej lody nie zatrzymają, które w wielkiej masie toczą się w znacznej odległości od brzegu i narażające bardzo żegluge.

Z Kopenhagi pod dniem 13. Marca telegrafują Nordowi: Sześć okrętów tworzących przednią straż floty angielskiej bałtyckiej opuściły wyspę Moen i są obecnie w Furosund w pobliżu Gothlandji.

Z Kiel pod d. 13. Marca telegrafują: Korweta «Fires» nadpłynęła do naszego portu z depezą od rządu angielskiego, w której wzywa się commodore Watson, aby nie przedsiębrał żadnych na morzu Bałtyckiem nieprzyjacielskich kroków.

Królestwo polskie.

Warszawa, 11. Marca. — Oczekiwane przybycie cesarza Aleksandra II. jest tém podobniejszém, że w rzeczy samej intendant pałaców królewskich

DWAJ BRACIA ARTYŚCI.

Zarys życia towarzyskiego XIX. wieku.

przez
L. P.

(Dalszy ciąg.)

Adelina starannie wychowana przez matkę, utraciła ją zaledwie wychodząc z dziecinnego wieku. Pozostała sierotą wziął stryj w opiekę, a skoro się przekonał jak wielką zdolność posiada do muzyki szczególnie wokalnej, przeznaczył ją do teatru. Mniemał, iż tym sposobem młodej dziewczynie bez majątku, otwierając zawód powożenia i chwały, los zapewni i przyszłość ustali. Adelina do głosu czarującego łączyła powaby ciała, przymioty duszy, i wnet za pierwszym prawie wystąpieniem na scenę pozyskała przychylność publiczności, w teatrze San Carlos otrzymała pierwszeństwo, najwyższą władzę objęła. Ale na tę przychylność zasłużyła prawdziwym talentem, o pierwszeństwo i władzę nie dobięła się bynajmniej, że je uzyskała było to dowodem, iż umiała sobie zjednać przyjaciół. Adelina młoda, piękna, Włoszka w całym znaczeniu wyrazu, chociaż pod nieco śniadawą powłoką jej twarzy południowa krew płynęła, odbierała zewsząd hołdy uwielbienia, oświadczenia miłosne, woń kadzideł u jej nóg palono; z obojętną jednak grzecznością odpowiadała na nie, bo nikt jeszcze podobać się jej nie zdołał, dotąd nie kochała. Rozkołysana wyobraźnia artystki potrzebowała zi-

mięjszej strefy, bledszego nieba, potrzebowała ochłonać, aby zajrzeć do własnego serca i wydobyć z niego dotąd nieznanne uczucie. I kiedy do Andrzeja Polińskiego wyrzekła: kocham ciebie, w księdze przeznaczenia jakby czytając, odsoniła może całą przyszłość swoją! Adelina kilkoma laty od Andrzeja starsza, dziwną, odrębną zupełnie miłością ku niemu pałała, miłością więcej męską niż kobiecą, miłością kochanka dla kochanki, tchnącą tem odgadnięciem myśli, uprzedzeniem chęci, dopełnieniem każdego skinięcia, z tą opieką, pomocą, gotową obroną, którą tylko mężczyzna kobiecie dać może. Ona go z rodzinnej wywiozła ziemi, wszystko mu zastąpić miała za najświętszy obowiązek, i brata i krewnych i przyjaciół; uważała go za sierotę, wygnańca, a przytuliwszy do siebie, matką jego zostać chciała. Poznawszy jego sposób myślenia, wiedząc że nie bogaty, chociaż go obysypać tem wszystkim co posiadała byłoby największem dla niej szczęściem, lękała się obrazić kochanka, obudzić w nim szkrupuly a może wyrzut sumienia. Kobieta kiedy kocha, wszystko z rozkoszą przyjmuje i bierze, szczerzy się nawet z tego, iż wszystko kochankowi winna. Najmniejszy dar kobiecie zakrawający na pomoc w najgwałtowniejszej nawet potrzebie, dumę mężczyzny obraża. I tu Adelina z tem spostrzeżeniem, z tą przezornością, z tym instynktem delikatności jej pći właściwym, dała sobie radę. Poznawszy od razu, że Andrzej pomimo pięknego głosu, biegłości, nigdy wielkim artystą nie będzie, chciała

brak zastąpić wziętością mody, tym szalem a raczej uraganem wszystko porywającym z sobą. Wiedziała Włoszka, że skoro głos, utwory muzyczne, a szczególnie osoba Polińskiego wziętości nabęda, wejda w modę, powodzenie jego nieochybne, otwarta karyera; wiedziała, że w takim razie, zadowolona miłością własną podniecony, odda się pracy, praca oddała od niego przesycenie, stłumi nudy, nie dopuści tęsknoty i da mu sposób uczciwy utrzymania się przyzwoitego. Chociaż przekonana była o jego wzajemności, był to jedyny sposób zatrzymania go, kiedy nie na zawsze to przynajmniej na dlugo.

Dom Adeliny w Neapolu był otwartym dla całego artystycznego świata, w nim się napotkać mogłeś z pierwszymi europejskimi talentami, a zarazem i z całą arystokracją holdującą sztukom pięknym. Andrzej Poliński, młody, ładny, wesoly, przedstawiony przez Adelinę jako Polak przymuszony oddalić się z własnego kraju dla politycznych powodów, pozbawiony majątku, korzystający z wrodzonych zdolności dla utrzymania pierwszych potrzeb życia, najpochlebniejszego doznał przyjęcia i wnet od wszystkich polubionym został. Rossini wziął go pod swoją opiekę, dał mu udział w koncertach, za jego staraniem towarzystwo muzyczne przyjęło go za członka, a muzyczny dziennik pod jego wychodzący dyrekcją, mianował go swoim współpracownikiem.

Suż kilka Polińskiego aryj śpiewano we wszystkich salonach Neapolu, kilka pomniejszych oper oklaskami

Belwederu i Łazienek, zajął się ich urządzeniem, co zawsze wytko poprze-
dzac przyjazd najwyższych gości.

Rosya.

Z Odessy donoszą pod d. 26. Lutego: Między wojskiem w Odessie i po
okolicy rozłożonem panuje tyfus i zaczyna się już szerzyć między ludnością
miejskową. Wszystkie szpitale i wiele domów prywatnych wypełnione są cho-
rymi, i codziennie znaczna ich liczba umiera, między nimi i wielu lekarzy.
W mieście panuje wielka bieda, wiele komitetów zajmuje się dostarczaniem
ubogim żywności, przyodziewku i materiałów palnych; żebracy w wielkich
gromadach przebiegają miasto, a u tandeciarzy zobaczysz rzeczy, które zwy-
kło się widywać w bogatych składach kupieckich; sprzedane na opędzenie naj-
gwałtowniejszych życia potrzeb wiszą tu, gdzie starzyzna żebracka wysta-
wioną była. Tesknota za pokojem doszła do najwyższego stopnia i tylko ludzie,
którzy z zawichrzeń zwykli korzystać, życzą wojny pod zasłoną udanego
patryotyzmu. Spokojni Rosyanie, którzy częścią przez wykształcenie częścią
przez stanowisko, jakie zajmują w społeczności, dokładnie kraj swój znają,
i którzy dali dowody swego prawdziwego patryotyzmu, zapewniają że pań-
stwo rosyjskie koniecznie potrzebuje pokoju. Na początku wojny wydobyto
wszystkich sił ludu, jak gdyby był drugi rok 1812, i wyczerpięto je całkiem
nie nin wskórawszy.

Z Berlina piszą pod dniem 14. Marca do Konstantynopola: Wychodzący
Czas w Krakowie donosi, że w Polsce około 15go Marca nastąpi ogólna
branka.

Francya.

Paryż, 14. Marca. — Pisma tutejsze jako i korespondencye w różnych
gazetach zamieszczone głoszą, lubo każde w swój sposób, o zbliżającym się
pokoju. Ze zewnętrznych oznaków, z okazywanych grzeczności sądzą o wię-
kszym lub mniejszym podobieństwie porozumień wzajemnych. Tajemniczość
okrywająca dotąd posiedzenia konferencyjne utracą z każdą chwilą niepewność,
w jaką nas wturcać się zdawała, i łagodzi obawę, jaką nastraszała z początku.
Wszystko przedstawia się w szacie pokojowej, wszędzie unikają tego, coby
mogło i cień niepokoju na siebie ściągnąć. Z oczu usuwa się to, co dawniej
było jeszcze życzeniem ludu, to, co dawniej uśmieszało, podsycając usposo-
bienie nieprzyjazne ku Rosyi, dziś stara się każdy okryć zasłoną niepamięci.
Taki jest obraz w krótkich słowach tego, co różne pisma i różni korespondenci
podają o konferencyjach paryskich. Powtarzają wszyscy, co widzą i lubo wi-
dzenie może być bystrzejsze, lub mniej bystre, zawsze tło, na jakim się rzecz
przedstawia, dla tego, że jest jedno, wydać się obraz musi jednakowo, lubo
wykończenie jego różne. Tak się dzieje z doniesieniami.

— Dziś odbyło się 9te posiedzenie. Przywołanie Prus do konferencyi
stało się wbrew życzeniom Anglii. Lord Palmerston z niechęci zapytany,
nie ważył się mówić wczoraj w izbie niższej o tem, co w Berlinie było wia-
domością urzędową.

— Wczoraj po raz pierwszy po rozpoczęciu wojny notowano na giełdzie
paryskiej rosyjskie papiery i efekta. Po zawarciu pokoju pan Brunnow,
jak mówią, zostanie w Paryżu posłem rosyjskim, a ze strony Francyi do
Petersburga odejdzie posłem francuskim albo generał de la Hitte, albo markiz
de la Rochejaquelin. Panu Morny zachowana jest misja do asystencyi ze strony
Francyi przy koronacji cesarza rosyjskiego w Moskwie w Wrześniu mającej
nastąpić. Rząd pilnie nad tem pracuje, aby projekt do kodexu prawa woj-
skowego przedłożono wcześniej ciału prawodawczemu, żeby jeszcze stósownie
do życzenia cesarza w ciągu tegorocznego posiedzenia był przejrzaany i usta-
nowiony.

— Z Lionu donoszą, iż do Marsylii udało się wiele młodych lekarzy
przeznaczonych do Konstantynopola, aby zająć się szczerze pielegnowaniem
i leczeniem chorych po szpitalach bardzo rozmnożonych.

— Podług listów z Rzymu zaraz po Wielkiejnocy zamianowani będą
5 nowych kardynałów. Prałaci, którzy na tę godność powołani będą, są:
Grassellini komisarz papieżki w legacyach, Naselli arcybiskup z Palermo,
Mediu major domus w Walencji, Di Piefro papieżki nuncyusz w Portugalii
i francuski opat. Jeden z najstarszych członków św. kolegium kardynał Bian-
chi, umarł w Rzymie 9. Marca.

Anglia.

Londyn, 12. Marca. — Lord Mayer dawał wczoraj w Mausvon Hause

okryto. Tak jak niegdyś sławny skrzypek Durand
chcąc nazwisko swoje ukryć przezwiał się Durano-
wskim, Andrzej Poliński chcąc się dać poznać, pod
nazwiskiem Andrea Polini występował w zawodzie
artysty, a ta która mu do chwały utorowała drogę,
cieszyła się w głębi serca swoim dziełem.

Adelina stósownie do kontraktu zawartego z dy-
rekcyą teatru San Carlos, pobierała 10,000 skudów
rocznej płacy prócz koncertów i trzymiesięcznego co
rok urlopu, podczas którego do Londynu jeździła.
W stolicy Wielkiej Brytanii zdumiewała Anglików,
oddających hold tak wielkiemu talentowi, otaksowa-
nemu po sto gwineów za każde przedstawienie; a je-
żeli w procencie musiała im co wieczór „God save the
king” zaśpiewać, wtedy wyspiarze do najwyższego
stopnia zachwycenia doprowadzeni, okrywali ją
grzmotem oklasków albo jej wtórowali w monstrial-
nym chórze.

Już trzy lata mijały, jak Andrzej Poliński dla Ade-
liny opuścił ojczyzną ziemię, zerwał związki krwi,
przyjaźni, koleżeństwa, zmienić musiał te nawyknie-
nia które z nami rosły, wyuczyć się tego wszystkiego
co mu się niezbędnem do życia zdawało, obcą mowę
sobie przyswoić, do nowych zwyczajów nawyknać,
nowe znajomości zawrzeć, opuścić swoich aby żyć
z obcymi. Ale mu miłość zastępowała wszystko: on
u nóg kochanki całą przeszłość składał, całą przy-
szłość poświęcał; on dla niej o świecie i ludziach za-

pominał. Ze gwałtowna namiętność wszystko roz-
trąca, mąci, zacięra, a odbierając zmysły nie zostawia
nawet pamięci, rozumień; bo czemże jest, jeżeli nie
wyuzdaną burzą powstałą w sercu człowieka. Ale
burza trwać zawsze nie może, burza ucicha, namię-
tność ostyga, powraca pamięć, z nią dawne wspo-
mnienia, z nią tęsknota za tem cośmy zostawili za
sobą. I w tym niedawno jeszcze dziecinnym młodzieńcu
wielkie już zachodziły zmiany. Ow jasnowłosey, nie-
gdys nazwany Kupidyńkiem, już nabrał mężkości
i siły. Twarz jego tak biała, tak rumianna, ogorzala
od południowego słońca; spoważniał myślami, zesmu-
tniał doświadczeniem. Po tych nieraz ociążałych po-
wiekach, pokrywających piękne niebieskie oczy, spo-
strzegać się zdawało znużenie: były to ślady tej na-
wahnicy, która w przelocie swoim przez życie, nie-
winności barwę zdzierła, budzi z marzeń, złudzenie
rozwięwa; jak kosa gdy łakę zetnie, zostaje jeszcze
pod spodem zieloność, ale kwiatów nie ma.

Na początku jesieni po letnim skwarze, zaczynało
świeżego używać powietrza, zaczynało oddychać na
nowo. Słońce oddawna już było zaszło, księżyc
w całym swym blasku oświecał miasto, Wezuwiusz
i morze. Uroczy widok przed oczami się rozwijał;
gdyż Neapol widziany w nocy zda się snem tego coś
za dnia podziwiał. Na ganku jednego z domów obró-
conych ku Śródziemnemu morzu mężczyzna w fan-
tastycznym, lekkim ubraniu, z małą czapczką kar-

bankiet na cześć amerykańskiego posła. Na toast dla niego spełniony odpowie-
dział poseł amerykański pan Buchanau bardzo obszernie, dziękując za cześć
jaką mu wyświadczają, że w Anglii zawsze i wszędzie uważał się, jak gdyby
w własnym kraju. W towarzystwach znajdował przyjaciół, z którymi
w tym samym języku czytywał książki, nad nimi udzielał im swoich i odbie-
rał od nich uwag pouczających, że wszędzie łączył ich związek tych samych
myśli, tych samych uczuć i tych samych przekonań. Byłoby, mówi dalej, naj-
większym nieszczęściem dla cywilizacji, a największym tryumfem dla despotów
ziemi, gdyby te dwa narody, jedno dzielące zdanie, jedną szczytującą się
literaturą, wpadły sobą w kolizyą, gdyby rozpoczęły walkę, zachmu-
rzającą choryzont pokoju nad ich krajami tak swobodnie rozciągające się.
I sądzi, że chmura nad nimi zawieszona prędko zniknie i oba kraje tem mo-
cniejszym do siebie zwiążą się węzłem.

— Jeny Lind dała wczoraj koncert w Exeter Hall na dochód Rightigale
Fund. Chociaż bilet kosztował gwineę, było jednak do 2000 osób.

Posiedzenie izby wyższej z d. 11. Marca. — Pan Derby dowiedział
się o wzmiankowanych oszukaństwach, (patrz naszą gazetę) jakich się dopu-
szczono przy dostawie moździerzy. Lord Panmure odpowiedział, że niemożna,
niestety, zaprzeczyć, że to miało miejsce, że jeden z liferantów przesłał mo-
ździerze z złego metalu lane, ale na tem się w czas jeszcze poznano, i wy-
łączono liferanta od dalszej dostawy. — Lord Stanley Alderley wnosi o drugie
odczytanie bilu, zamierzającego dopełnienie wiejskiej statystyki. Projekt do
prawa domaga się, aby wieśniacy spowodowani byli przez administracyą ubo-
gich do podawania statystycznych wiadomości np. ile rola uprawiana
daje dochodu. Lord Dunganon oświadcza się przeciw takiemu środkowi
przymusowemu, który wieśniak angielski uważać będzie za niewłaściwe wmię-
szanie się w prywatne sprawy. Pan Derby oświadcza, że jest rzeczą konieczną,
mieć dokładne raporta statystyczne o stanie gospodarstwa. Jest to interesem
równie gospodarstwa, jako i kraju całego w ogólności. Jeżeli chcemy tego
celu dopiąć, tedy nie wystarcza dobrowolność, trzeba przymusu. Admi-
nistracyą ubogich nie uważa za władzę właściwą do zbierania podobnych ra-
portów. Nie trzeba — mówi dalej — raportu dochodu z ról każdej pojedyn-
czo wsi, dosyć, gdy ogólny dochód ustanowi się pojedynczym dystryktem.
Bil odczytuje się po raz drugi.

Posiedzenie izby niższej z d. 11. Marca. — Gdy do czwartej
godziny nie zebrało się 40 członków, nie było posiedzenia.

Posiedzenie izby niższej z d. 12. Marca. — Na porządku dzien-
nym było drugie odczytanie bilu tyżącego się poprawy szkół. Potem
Dilwyn otrzymuje pozwolenie do zawieszenia bilu, zmierzającego poprawę
prawodawstwa karnego ze względu na złe obchodzenie się z kobietami.

Londyn, 13. Marca. — Times w dzisiejszym swym numerze rozwo-
dzi się nad relacyami Anglii z Ameryką i gani ton dumny, jaki przybrały pi-
sma amerykańskie.

— Konfirmacya królewskiej księżniczki Wiktorji urodzonej dnia 21. Li-
stopada 1840 odbędzie się w kaplicy prywatnej królowej Windsor d. 20. m. b.
Król belgijski i inni wysocy książęta będą przytomni przy tej uroczystości,
przy której arcybiskup Canterbury odbędzie nabożeństwo.

— Z Konstantynopola pod d. 3. Marca piszą do Independance Belge:
W przeszły czwartek udali się armenci i greccy patryarchowie do Kaimachau
wielkiego wezyra, celem odebrania skazówek do wprowadzenia w życie islamu
tureckiego. W następnym dniu podał sułtanowi patryarcha grecki adres dzięk-
czynny podpisany przez całe duchowieństwo za przyznaną wolułość chrze-
ściańskim Rajas w ogóle, a Grekom w szczególności. Rząd turecki otrzymał
już z rozmaitych prowincyi wiadomość o uroczystym ogłoszeniu Hatt Humayan
i przyjęciu go z największym uszanowaniem przez Turków, a pełnem zadowo-
leniem przez Rajas.

— W Konstantynopolu znajduje się wiele chorych około 10000 ludzi;
30 lekarzy choruje na tyfus, trzech umarło.

Hiszpania.

Madryt, 8. Marca. — Dziś przybito budowlę kolei żelaznej do Saragossy
towarzystwu du Grand Central.

— Wczoraj wieczór zebrało się wielu deputowanych w sali konferencyj-
nej celem przyjęcia planu finansowego, jaki podał minister Santa Cruz. Rząd
chciał komisją na swą przyciągnąć stronę, ale komisya nie wdała się w za-

odne debaty, odraczając je aż do chwili, w której rzecz ta przed kortezów przyjdzie.

— Wielki ruch panuje między zagranicznymi i krajowymi towarzystwami kredytowymi z powodu budowy kolei żelaznych.

Kronika miejscowa.

Poznań, d. 18. Marca. — Na dniu 17. i 18. Marca odbył się popis publiczny niedawno założonej tu szkoły realnej, która przez czas krótszego istnienia swego w rozwoju znaczne zrobiła postępy.

Pomijając dzień pierwszy, w którym się odbył egzamin klas niższych z włączeniem Tercyi, ograniczymy się na krótkim sprawozdaniu z solennego aktu drugiego dnia, aby miłośnikom młodzieży i osobom specjalnie interesowanym ogólne o stanie szkół dać wyobrażenie.

Popis zagajono śpiewem i *Ave verum* kompozyceji Bortniańskiego. Rozprawka uczenia Tarskiego w języku niemieckim, o Maryi Malczewskiego, ograniczyła się na podaniu osnowy tej epopei, którą i literaci niemieccy wysoko cenią, poznawszy ją poraz pierwszy w dobrym przekładzie Vogla. Uczeń Stefański mówił o życiu i pismach Syrokomli (Kondratowicza). Młody mówca zbijając na wstępie rozpowszechnione mniemanie, jakoby wiek XIX. był wysuszyl kostalskie źródło poezyi, przeszedł szczegółowo życie ulubionego poety, a następnie okazał zdolność poetyczną jego rozbiegając szczegółowe Debioroga.

Uroczysty śpiew: *Tenebrae factae sunt* Michała Haydena nastąpił jako intermezzo.

Potem uczeń Sekundy Zeh miał mowę angielską pod tytułem: *You have too much respect upon the world; they lose it, that do buy it with too much care.*

Dobrą wymową i pięknym rozkładem osnowy odznaczył się uczeń Świniarski, który miał rzecz: *de la tendance de la litterature française vers la fin du XVIII. siècle.*

Abiturient Stefański pożegnał szkolnych kolegów w języku niemieckim, na co odpowiedział w języku polskim w imieniu szkoły Wierzbicki, rozebrawszy na wstępie zasługi Alexandra Fredry i jego stanowisko jako dramatyka.

Akt popisu zakończyła szkolna młodzież poważnym i dobrze wykonanym śpiewem siódmego chóru „Tadeusza Mahabejczyka Händla.“

Mówiąc o jawnych dowodach postępu uczniów szkoły realnej niemożemy pominąć wystawy rysunków, rozwieszonych w osobnej sali budynku gimnazjalnego. Rysunki te przewyższyły wszelkie oczekiwania nasze. Nadewszystko zwraca na siebie uwagę rysunek przekopowany z Album Wileńskiego przedstawiający F. Kraszewskiego i Kondratowicza, a niemniej miedzioryt uczenia Lipińskiego. Oprócz mnóstwa krajobrazów widziałeś zdjęty z natury ratusz poznański i kościół bernardyński.

Na zakończenie wspomniemy o treści programu zawierającego nieocenioną wartość tłumaczenia listów Horacjusza przez Dr. p. Mottego. Trudniącym się literaturą wiadomo, że w programie roku zeszłego wyszły, wydane później osobno tłumaczenia satyr Horacego tegoż samego. Znawcy starożytnej literatury wysokie tym tłumaczeniem naznaczą miejsce i w literaturze krajowej, a każdy kto się kiedykolwiek do podobnej brał prac, potrafi ocenić trudność zadania.

— Subskrypcye na bank prowincjalny przewyższyły wszelkie oczekiwania. Z różnych stron nadchodzą jeszcze zgłaszania się na akcy, których pod żadnym warunkiem uwzględnić niemożna, bo już przed terminem zawitym przewyższyły w trójnasób podpisy na akcy, a wczoraj podobno za bilety podpisowe ofiarowano 6 procent azio, a wiadomo, że dopiero 10 proc. złożono na każdą akcy.

Września, 14. Marca. — W dniu 9. b. m. przedpołudniem spalił się we Wygodzie Paruszewskiej pod Strzałkowem wiatrak ze wszystkimi zbożem, które zwieźli do zmelcia okoliczni włościanie. Wiatrak był bardzo nisko zaasekurowany w towarzystwie ogniowem, tak że właściciel za pieniądze otrzymane z kasy ogniowej nie będzie wstanie wystawić nowego wiatraka, ile że ceny drzewa znacznie w naszej okolicy podniosły się. Podobno wybuchnął na dniu 11. b. m. wieczorem o godzinie 1/8. pożar w Kamieniu, obwodzie żerkowskim, w skutek którego wielka pańska owczarnia spłonęła do szczytu. Czyli i owce się spaliły, dowiedzieć się niemożem. Domyślają się, że w obu przypadkach ogień został podłożony.

— W d. 9. b. m. na tutejszym jarmarku ukradziono dwa konie i wóz gospodarzowi Mateuszowi M. z Młodziejewic. Dotąd złodzieja nie wykryto.

Józef Koszutski w nocy z dnia 17. na 18. b. m. pożegnał się z tym światem tu w Poznaniu. Przeprowadzenie ciała z domu własnego, niedys pod Białym koniem, ulica Śto Marcińska, nastąpi na ementarz Śto Marciński dnia 20. b. m. o godzinie 4. po południu.
Pokój Jego duszy!

Szkola realna miejska.

W czwartek dn. 3. Kwietnia, z rana o godz. 8. rozpoczęcie nowego biegu szkolnego. Tegoż samego dnia o godz. 9. przyjmowanie nowo przybywających uczniów
Brennecke.

OBWIESZCZENIE.

Wzywają się rezerwiści i landwerzyści I. powołania, którzy tu w Poznaniu zamieszkują lub przebywają, a przy nastąpić się mogącym powołaniu pod chorągwie z powodu stosunków domowych na uwzględnienie liczyć chcą, ażeby się z podaniami swymi dostatecznie uzasadnionymi aż do dnia 20. Kwietnia r. b. w magistracie tutajszym zgłosili,

gdyż na późniejsze wnioski żaden wzgląd miany nie będzie.

Rozpoznawanie podań reklamacyjnych nastąpi po skończonej rewizyi również obstalowanych kantornistów

- z I. rewiru w dniu 28. Kwietnia r. b.
- z II. „ „ 29. „ „
- z III. „ „ 30. „ „
- z IV. „ „ 2. Maja „
- z V. „ „ 3. „ „

z rana o godzinie 10 1/2 w domu przy ulicy Fryderykowskiej pod Nr. 28. położonym, gdzie też interesentom dozwolono, osobiście się zgłosić.

Poznań, dnia 12. Marca 1856.

Królewska Kommissya naboru wojska dla miasta Poznania.

SPRZEDAZ KONIECZNA.

Do posiadziela folwarku Antoniego Moszczeńskiego należący, pod Gnieznem położony folwark Franciszkański, oszacowany na 10,349 Tal. 12 Sgr. 6 Fen. wedle taxy, mogącej być przejranej wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w Registraturze, ma być dnia 21. Maja 1856.

Wiadomości agronomiczne. Prospekt na nowe pismo poświęcone rolnictwu i przemysłowi ZIEMIANNIN.

Czytanie czasopisma gospodarskiego niezbędna stało się potrzebą każdego postępowego gospodarza. Najdobitniej ta potrzeba okazała się na Walnem Zebraniu Towarzystwa Agronomicznego na pty Krobski, Śremski i Wschowski dnia 21. Stycznia b. r., kiedy liczne zgromadzenie z różnych stron przybyłych jednogłośnie na wiadomość, że dotychczasowy „Ziemianin“ zaprzestał wychodzić, żądało od Dyrekeji, aby wszelkimi siłami starała się wskrzesić nowe tego rodzaju pismo gospodarskie. — Nie łatwe zaiste jest zadanie nowo wychodzić mającego czasopisma, aby z taką stanowczością, znajomością, pracą i zachodem, jak był „Ziemianin“, mogło go zastąpić. I gdyby nie mocne przekonanie, że głos pożegnawczy wielce zasłużonego Redaktora „Ziemianina“ nie będzie głosem wołającego na puszczy, ale przemówił do serc Rodaków i zachęci ich do wzajemnej pracy około tego, co nam potrzebne, co nam jest korzystne, nigdy podpisani Redaktorowie nie byłiby przyjęli włożonego na nich przez Dyrekeję obowiązku. Nadzieja przecież daje nam sił do nowej pracy dla użytku naszej Ojczyzny.

Postanowiliśmy wydawać nowe czasopismo gospodarskie pod dawniejszą nazwą **Ziemianina** dla zachowania pamięci pisma, które w ostatnich latach tyle przyłożyło się do postępu gospodarstwa w W. Ks. Poznańskim.

Szanowne Towarzystwa Rolnicze! i Wy czcigodni Mężowie! do Was wołamy i prosimy, abyście swymi doświadczeniami zasilali nowo powstające pismo, dla dobra ogółu. Znosimy choć osobny i drobny pył do naszego pnia, a ten zapełniony stanie się bogatym i silnym. Pracujmy dla rodzinnej ziemi. Pole jest naszym warsztatem, gospodarstwo naszym rzemiosłem.

Dalecy od wszelkiej polityki, czysto na dziedzinie gospodarstwa zostając, bez wszelkiego stronnictwa, będziemy się starali umieszczać o ile możliwości wszystko, co nam w tym obrębie będzie nadesłane. Głównym celem nowego „Ziemianina“ będzie:

nietylko krajowe, ale i zagraniczne wiadomości gospodarskie Szanownym Czytelnikom przekładać.

Nie będziemy się ograniczać na samem rolnictwie, lecz rozciągniemy naszą uwagę na wszystko, co ma styczność z rolnictwem, jako to technologia, hodowanie bydła, obchodzenie się z mleczywem, leśnictwo, ogrodnictwo, pszczelnictwo, budownictwo, ekonomia polityczna, wiadomości handlowe, rybołówstwo i t. d. — Recepty rozmaite gospodarskie podawać będziemy; dołączać także do wiadomości spisy dzieł nowych agronomicznych i ich recenzje.

Wychodzić będzie „Ziemianin“ od 1. Kwietnia 1856. w poszytach 6—8 arkuszowych co trzy miesiące.

Korrespondencye prosimy nadesłać *franco* do Ignacego Szczanieckiego w Łaszczynie pod Rawiczem, Kamila Zakrzewskiego w Mszynie pod Dolskiem, lub też do księgarni p. E. Günthera w Lesznie.

Przedpłata roczna na cztery zeszyty wynosi Talarów dwa. Prenumeratę przyjmują wszystkie księgarnie i urzęda pocztowe krajowe i zagraniczne.

Ignacy Szczaniecki. Kamil Zakrzewski.

Przybyli do Poznania 19. Marca.

BAZAR: Matecki z Głuponia, Budziszewski z Xiąża, Potworowski z Goli, Sablewski z Sliwna.

HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Amandru z Malczewa, Lix z Wrześni, Critsch z Gorazdowa, Mayer z Frankfurtu n. M., Samter z Berlina, Voigt z Magdeburga, Buch z Lipska, Hertel z Bremy.

HOTEL DREZDEŃSKI NYLIUSA: Wiese z Liskowa, Norden z Langbielau.

HOTEL BAWARSKI: Hoffers z Berlina, Mehlmann z Neusalz, Jerzewski z Zakrzewa, Wilkoński i Sadowski z Graboszewa.

HOTEL DU NORD: Koźmian i Chłapowski z Turwi, Bronikowski z Gołunia, Taczanowski z Szyplowa, Siedmiogrodzki z Nowejwsi.

POD CZARNYM ORŁEM: Neymann z Dąbek, Chylewski z Kosmowa.

POD ŻŁOTĄ GESIĄ: Zander z Drezdenka, Bieczynski z Grablewa, Schulz z Strzałkowa, Rankowski z Rudy.

HOTEL PARYZKI: Arędzki z Wrześni, Waliszewski z Chociczek, Jackowski z Radziejewa, Lutomski z Ocieszyna, Raczynski z Smolar, Jackowski z Pomarzanowic, Łubiński z Woli, Karczewski z Wyszakowa.

HOTEL BERLINSKI: Straubel i Fröhlich z Sierakowa, Daszkowski z Rothdorf, Modlibowski z Modliszewka, Sawiński z Posadowa, Cohn z Psarskiego, Rothe z Grossdorf.

POD BIAŁYM ORŁEM: Brühl z Smigla, Lohmann z Polajewa, Albrecht z Kawęczyna.

POD TRZEMA LILIAMI: Idziński z Dąbrówki, Knoll z Grodziska.

W MIESZKANIU PRYWATNEM: Mosse z Neubrück i Bassi z Parmy, Chwaliszewo Nr. 81.

przed południem o godzinie 11. w miejscu zwykłych posiedzeń sądowych sprzeczany.

Wierzyciele, którzy z swą pretensją realną, z księgi hipotecznej niewypływającą, z ceny kupna zaspokojeni być chcą, muszą się z takową u Sędziego subhastacyjnego zgłosić.

Gniezno, dnia 20. Października 1855.

Król Sąd powiatowy. I. Wydział.

Leczenie chorób syfilitycznych i liszajów.

Dr. August Loewenstein, 13. wielkich Garbar. Godz. do mów. przedp. do 10., po poł. od 2. do 5.

Przedaz konia.

Z polecenia Magdeburgskiego towarzystwa zabezpieczenia bydła w Magdeburgu sprzedawac będę w czwartek dnia 20. Marca r. b. o godzinie 12. w południe w starym Rynku przed wagą miejską

silnego konia roboczego, a to przez publiczną licytację więcej dajacemu za gotówkę.

Lipschitz, Król. Komissarz aukcyjny.

Aukcja wina.

W czwartek dnia 20. Marca r. b. przed południem od godziny 9. sprzedawac będą w lokalu aukcyjnym przy Wodnej ulicy Nr. 17.

różne gatunki win czerwonych, reńskich i węgierskich

w partych po 10 butelek, a to przez publiczną licytację najwięcej dajacemu za gotówkę.

Lipschitz, Król. Komissarz aukcyjny.

Fabryka fortepianów G. Kempermana w Berlinie

poleca swoje pięknie i elegancko robione pianina i fortepiany najnowszej i najdoskonalszej konstrukcyi mocnego i śpiewnego tonu, przy udzieleniu gwarancyi po cenach najtańszych.

Dla lepszej wygody szanownej publiczności, poruczyłem Panu **Adolfowi Damrosch w Poznaniu** przy placu Sapiżyńskim Nr. 3. sprzedaż moich instrumentów i zaopatrzyłem tegoż egzemplarzami na próbe.

Przy zareczeniu najściślejszej rzetelności, upraszam o zaszczytowanie tegoż łaskawymi poleceniami dla mnie. Berlin w Marcu 1856.

George Kempermann.

MUSÉE DE MODES

pour Messieurs

de **M. Graupé,**

Marchand Tailleur

w Rynku 79. na I. piętrze

poleca na nadechodzącą porę nadesłane towary wiosenne angielskich i francuzkich materyj w najnowszych wzorach, i odebrane z tamtąd modele w rozmaitych formach znajdujące się u mnie do łaskawego obejrzenia.

Odłożone towary sprzedają się także po znacznie niższych cenach.

We względzie na dzień 2. Maja r. b., przypadającej dobrowolnej sprzedaży wsi szlacheckiej, **Lubina**, w powiecie Kościańskim, donosi się niniejszem, że Król. Regencya w Poznaniu od swego fiskalnego prawa sprzedaży, ciężącego na tej wsi, odstąpiła.

E. Schulz, K. Schmilinsky.
jako opiekun.

Wszelkie gatunki nasion

do gospodarstwa, jarzyn i kwiatów, polecam podług spisu cen w Nr. 64. gazety Poznańskiej umieszczonego.

Wszystkie nasiona zostały poprzednio jak najstaranniej przezemnie doświadczone, za których dobroć i siłę kiełkowania zareczyć mogę.

Handel nasion
Georg Pohl,
w Wroclawiu, Elisabeth (Tuchhaus)
Strasse Nr. 3.

Pohla

nasiona olbrzymich buraków na paszę i prawdziwej marchwi białej z zieloną główką wielkiej angielskiej, słodkiej trwałej, do jedzenia, i olbrzymiej na paszę,

własnego zbioru z r. 1855. z przepisem bezpłatnie się wydającym do pognoju na nasiona i przezimowania marchwi jako też nasiona wszelkiego rodzaju jarzyn do inspektów i na pola, nasiona kwiatów, trawy i paszy, mianowicie zaś wszelkich gatunków buraków i marchwi w ziemi rosnących, rzepy, zieleniny, polecam podług mego spisu cen umieszczonego w tej gazecie dodatek Nr. 66. z dnia 18. Marca 1856., które mają doświadczoną siłę kiełkowania i są prawdziwe.

Fryderyk Gustaw Pohl,

Wroclaw, Herrenstrasse 5.
nahe am Blücherplatz.

Zakład agronomiczny Teodora Baartha w Poznaniu

przy ulicy Szewskiej Nr. 20.

poleca najlichnieszy skład **nasion** po najtańszych cenach, jako to: wszelkie gatunki koniczyzny, brzanki łąkowej, prawdziwej francuzkiej lucerny, lucerny piaskowej, serradella, sporku, angielskiej, francuzkiego, włoskiego i niemieckiego rajgrasu, psi trawy kupkowej, kostrzewy owocowej, trawy miodowej, kukurydzy, marchwi, buraków na paszę, nasion leśnych, lnu, wraz z wielu innemi ekonomicznymi nasionami; dalej kartofle cebulowe, prawdziwe peruwiańskie Guano Anth. Gipps & Son w Londynie, gips do mierzwienia itd. — Spisy cen wydają się bezpłatnie w kantorze.

W skutek rozrządzenia Król. Ministerium wydziału handlu, rękodziel i robót publicznych, doświadczane zostały pod względem **bezpieczeństwa ognia, tektury smolowcowane**, robione w fabryce Panów **Alberta Damke & Comp.** w Moabitie pod Berlinem, przy używaniu tychże do pokrycia dachów, za przybraniem znawców, niniejszem opinią przez tychże, jesteśmy przez wspomniane Król. Ministerium umocowani, niniejszem oświadczyć, iż pokryte dachy tąż tekturą smolowcowaną, mają być pod względem bezpieczeństwa ognia tak uważane, jak dachy pokryte dachówką.

To podajemy niniejszem do wiadomości publicznej.

Potsdam, dnia 29. Lutego 1856.

Król. Rejencya. Wydział spraw wewnętrznych.

Odwolując się do powyższego obwieszczenia Król. Rejencyi w Potsdamie, polecamy niniejszem **fabrykat** nasz z uprzejmą wzmianką, iż przez najkorzystniejsze i największe fabryczne urządzenia, jesteśmy w możności wykonania wszelkich poleceń jak najlepiej i najpunktualniej.

Pod względem uznania tożsamości i rozróżnienia zewnętrznego naszej tektury smolowcowanej, poleciła nam Król. Rejencya opatrywać fabrykat nasz stemplem fabrycznym, na co szczególnie uwagę zwracamy.

Berlin, dnia 8. Marca 1856.

Albert Damke & Comp.

Fabryka: Alt-Moabit Nr. 66. — Kantor: Neue Koenigsstrasse Nr. 80.

Powyżej poleconą bezpieczną od ognia tekturę smolowcowaną, mam na składzie w komisie, sprzedają taką po cenach fabrycznych i polecam się najuprzejmiej do łaskawych poleceń. Poznań, dnia 12. Marca 1856.

Rudolf Rabsilber, Spedytor,
Wielkie Garbary Nr. 18.

Zupełnie nowe żelazne, angielskie lasy, do goznelni lub browaru zdadne, są tanio do nabycia u **A. Moszczeńskiego** na folwarku Franciszkańskim przy Gnieźnie.

Wyprzedaż poruczonego mi składu porcelany ausszusu po tanich lecz stałych cenach odbywa się w dalszym ciągu w moim lokalu handlowym.

Nathan Charig, w Rynku 90.

W **Chwałkowie** pod Xiążem dostać można tanio pięknych flancy olszowych.

Dominium **Czarnysad** pod Koźminem ma znaczną ilość flancy brzożowych na sprzedaż.

W **Urbanowie** pod Grodziskiem są flancy olszowe i brzożowe do przedania.

Służący niezonały z dobrmi zaświadczeniami może się zgłosić do **Karólewa** pod Borkiem.

Drożdże funtowe

codziennie świeże u

Alex. Wolczyńskiego i Spółki.

Świeże masło stołowe i do potraw otrzymał **Izydor Busch.**

MAZURKI

migdałowe warszawskie oraz do obstalunków na rozmaite baby, placki, torty i t. p. poleca się **Cukiernia A. Pfliznera.**

Kurs giełdy berlińskiej.

Dnia 18. Marca 1856	Sto pa pCt	Na pr. kurant	
		papierant.	gotowizna.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4 1/2	100 3/4	—
dito z roku 1850	4 1/2	100 3/4	—
dito z roku 1852	4 1/2	100 3/4	—
dito z roku 1853	4	97 1/2	—
dito z roku 1854	4 1/2	100 3/4	—
Oblię długi skarbowego	3 1/2	—	86 1/2
dito premiów handlu morskiego	—	—	150
dito Marchii Elektoralnej i Nowej	3 1/2	—	—
dito miasta Berlina	4 1/2	—	—
dito dito	3 1/2	—	—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej	3 1/2	—	94 1/2
dito Prus Wschodnich	3 1/2	—	91
dito Pomorskie	3 1/2	95 1/2	—
dito W. X. Poznańskiego	4	—	99 1/2
dito W. X. Pozn. (nowe)	3 1/2	90	—
dito Szląskie	3 1/2	89 1/2	—
dito Prus zachodnich	3 1/2	86 1/2	—
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	93
Louisdory	—	—	110 3/4
Akcyje kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	4	—	96 1/2

CENY TARGOWE

w mieście Poznaniu.	Dnia 19. Marca 1856 r.					
	od tal. sgr. fn.	do tal. sgr. fn.	od tal. sgr. fn.	do tal. sgr. fn.		
Pszonicy pięknej, szefel po 16 garn.	4	5	—	4	10	—
Pszonicy średniej	3	5	—	3	10	—
Pszonicy ordynarnej	2	10	—	2	15	—
Zyta przedniego, szefel	3	7	6	3	12	6
Zyta poledniego	2	27	6	3	2	6
Jęczmienia dużego, szefel	—	—	—	—	—	—
Jęczmienia małego	—	—	—	—	—	—
Owsa, szefel	1	15	—	1	20	—
Grochu do gotowania, szefel	—	—	—	—	—	—
Tatarki szefel	—	—	—	—	—	—
Ziemiaków, szefel	1	5	—	1	10	—
Masła, garnie	2	20	—	3	—	—
Koniczyna czerwona	—	—	—	—	—	—
Koniczyna biała	—	—	—	—	—	—
Siana, centnar	—	22	6	—	25	—
Słomy, kopa po 1200 funt.	9	15	—	10	15	—
Spirytusu (beezka 120 kw. 180 g Trał.	24	25	—	25	10	—
dnia 18. Marca	24	22	6	25	7	6
dnia 19.	24	22	6	25	7	6

Stan Termometru i Barometru, oraz kierunek wiatru w Poznaniu.

Dzień.	Stan termometru		Stan barometru.	Wiatr.
	najniższy	najwyż.		
10. Marzec	+ 1,2°	+ 4,5°	27" 7,4	Zachodni
11. "	3,0°	1,4°	27" 9,0	Północny.
12. "	3,5°	2,0°	27" 10,4	Północny
13. "	5,0°	2,2°	28" 0,0	Półn. wsch.
14. "	4,6°	0,0°	28" 7,0	Półn. wsch.
15. "	7,0°	2,5°	28" 6,3	Wschodni
16. "	2,8°	1,3°	28" 6,0	Wschodni